

NYITRAMEGYEI SZEMLE

POLITIKAI, TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Megjelen vasárnaponként.

Előfizetési árak: Egész évre 10 kor., fél évre 5 kor., negyed évre 2 kor. 50 fl. — Községeknek, körjegyzőknek, tanítóknak 8 kor. **Egyes szám ára 20 fillér.**

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

Dr. Tóth János.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Papnevelde-utca 9. sz.

Hirdetések árai: Egy háromhasábos petítor ára 16 fillér. Többszöri közlésnél árkedvezmény.

Hivatalos hirdetések 100 szóig 4 kor., minden további szó 4 fl.

Ősi erényekkel, új zászló alatt.

A nyitrai ipartestület zászlószentelési ünnepe, melyen múlt vasárnap a város közönsége impozáns nagy számban vett részt, a mint bővelkedett lélekemelő jelenésekben, épp úgy kidomborította azt az eszmei jelentőséget, melylyel maga az ünnep bír.

Magyarország Nagyszasszonyának képe ékesíti a szép fehér selyem zászló egyik oldalát. Nyitra város címere a másikat. Égi pártfogás alatt akarja folytatni a nyitrai ipartestület azt a nemes munkát, melyre vállalkozott, s melyre neki a törvény is jogot ad, az iparosok érdekeinek felkarolását és előmozdítását. Ez a felszentelt zászló vallásos tárgyú szent képének az értelme. Nyitraváros jó hírnevét, gazdasági jólétét akarja emelni az ipartestület, s ebben a törekvésében számot tart a város hatóságának és minden polgárának támogatására, ez a felszentelt zászló címeres oldalának hangosan megnyilatkozó szava.

Lelkünk legbensőbb örömeivel szemléljük a zászló Máriás oldalát. Ősi erények emlékeztetést újítja meg bennünk ez a kép, ősi erények iránti tiszteletnek meghatározó kifejezését tükrözi vissza.

A magyar iparos osztály műhelyeiben

megbecsülhetetlen értékű erények sarjadtak hajdan. Hazaszeretet és az otthon rajongó szeretete, családiasság, jószívűség, szorgalom, becsületesség. Az alapja pedig ennek az erényhajléknak az istenfélelem volt. Ez vont be a tisztelet és dicséret fénysugaraival a munkát, ez magasztalta fel az ősök iránti kegyelet áldozati lángjainál a hazát, tette vonzóvá, kedvessé az otthont. Az istenfelő ember lelkéhez tágas út vezet, de nem talál ezen az úton egy lábnyomra való helyet sem az, a ki nem visz magával nagy és szent ideákat, szeretetet a haza, a munka, a család és az embertársak iránt.

Ezen a széles országúton sziklagátakkal találkozunk az, a ki kicsinyli, becsmerli, ócsárolja a hazát, szitkokat szór a társadalomra és gyűlölséget terjeszt embertársai ellen. Ha a becsületes ember lelke erősség, akkor ennek az erősségnek, ennek a várnak az istenfélelem a bevehetetlen sziklakapuja.

Az újabb idők sok vihara megtépte a műhelyek munkásainak lelkét is, de még nem tarolta le azt, nem fosztotta meg ősi életerejének minden diszétől. A sokat szenvedett fára szebb tavasz virradhat, s akkor a megtépett ágak új lombot fognak hajtani.

A nyitrai ipartestület erre törekszik,

azért helyezte zászlaját, törekvéseinek ezt a szent jelvényét Magyarország Patrónájának oltalma alá. Elismeréssel kell adoznunk azoknak a férfiaknak, a kik ezt a szép gondolatot megtestesítették, a kik, midőn istenáldásért tekintenek fel az égre, ugyanakkor felkarolást kérnek a hön szeretett édes anyja, a hazától.

Értse meg a hazai társadalom minden tagja, értse meg első sorban Nyitra város közönsége azt, hogy mily nagy hordereje van annak a támogatásnak, melyre iparosaink joggal számot tarthatnak. Az oltárt, a trónt és a hazát fentartó erőnek óriási súlya rejlik abban a társadalmi rétegben, melyet az iparos osztály alkot. Minden, a mivel ezt a réteget megszilárdíthatjuk, egyenes kihatással használ a hazai társadalom legfontosabb érdekeinek. Vagyonos és művelt iparos osztály mellett nyugodtan nézhetünk a társadalmi érdeksúrlódások kifejlése felé.

Ámde nincs a társadalomnak, nincs a közönségnek más eszköze az iparos osztály megszilárdítására, annak felkarolásánál. Egymaga ez nem elégséges ahhoz, hogy a kis iparos jólétét megteremtjük, de nélkülözhetetlen.

A zászlószentelést követő banketten hallottunk olyan felfogást nyilvánítani, mely szerint az ipar munkásainak szor-

A „NYITRAMEGYEI SZEMLE” TÁRCÁJA.

A rajfogás.

Irta: **Mittuch József.**

Mindjárt itt a sorok elején ki kell jelentenem, hogy méhekről lesz szó. Mert — pardon — a városi népek nem igen tudják, hogy tulajdonképpen mi az a rajfogás. Tudományuk, képzettségük magasabb régiókban mozog, azért csodaszámba sem jön, hogy a méhet nem ismerik, annál kevésbé lehet fogalmuk a rajfogásról.

Ugy hiszem, nem végzek fölösleges munkát, ha a méhet közelebbről, jellegzetesen leírom, mert a nagyvilági publikum legfeljebb annyit tud róla, hogy szorgalmas és zamatos mézet gyárt.

A méh olyan, mint a légy, hat lába, két szárnya, egy fulánkja van és sárga. Sok-soktagu családokba verődve egy kiszemelt helyen, hol kaptárban, hol meg odvas fában, falrepedésben, vagy pedig elhagyott kéményban éldegélnek, épp mint a légy, nyár derekán a háziasszonyok végtelen öröme a konyha falán és polcain.

Egyszóval a méh is légy azon külömbseggel, hogy a légy megeszi a mézet, ellenben a méh csinálja.

A korszerű kérdések megoldásában a méhek egy jó löhosszal megelőzik a mai, óriási léptekkel haladó társadalmat, mert míg mi kulturemberek legfeljebb álmodozunk az egyedül üdvözítő nőemancipációról, addig a méhek már ősidőktől fogva behozták s az utolsó szálig meghódolnak egy hölgynek, kit királynőjüknek mondanak.

De ezek is nyilván csak azért teszik, mert választott hölgyüknek nincs pergő, berregő nyelve s csak egyedül van a kormányrudnál, tehát nem nyilik alkalma azon megszokott, nagyhangu veszekedéshez, — mely bocsánat az őszinteségért, — a vászoncelédek veleszületett tulajdonsága.

Ha két-három ilyen méhhölgy versenyez egymással, fölzudul az egész méhsereg s rögtönítelő bírósággá alakulva, egynek kivételével a többi menten agyonütik. Mert náluk a föltétlen egyeduralom a kormányforma.

Ha pedig pártja akad a fiatal királynőnek s tekintélyes csapatba tudja összehozni a tapasztalatlan kölyökméheket, akkor egész egyszerűen kitéssék a szülői fészekből ezen új nemzedéket, mely csöndes, verőfényes napon vigalmas dongás, zümmögés között odahagyja őslakát s hazáját, hogy új helyen, új családot alapítson.

Ez kérem a rajzás. Ha elfogják a rajt, akkor megesett a rajfogás.

Tüzessugárú juniusi nap volt. A mosolygó égen semmi felhőfoslány. A fák mozdulatlan lombjával enyelegve játszott a rezgő napsugár. Az apró dallosok elvonultak a csármák árnyába, csak az életnek örvendő bogársereg röpködött a forró légtengerben.

Ilyenkor a falu népe is — a ki teheti — fölkeresi az árnyas helyeket.

A falu mestere is odahúzódott a terebélyes hársfa árnyába, hogy jó pajtásával az állatorvossal élvezze a balzsamos levegőt. Nagyon természetes, hogy nagyvilági politizálásuk a sörben kilyukadt, mert hát száz szónak is egy a vége, ilyen melegben sutba kerül minden Tisza Pista, Fehérvári s pompázó koalíció és napi rendre tüzik a sört és annak fogyasztását.

A sörivők társasága a világ legnagyobb koalíciója. A sör egyedül képes így nyár derekán egybe terelni barátot és ellenséget úgy, hogy e koalícióba részt nem üthet a legóriásibb Uchacius golyója sem.

Hát semmi csodálni való nincsen azon, hogy a fenti két jó barát is napirendre tüzte a hűsítő ital élvezetét. Csak egy baj volt benne. Tulipánjelvény diszelgett mindkettő kabátján s pilseni sört ittak. Már pedig tulipán és Pilsen sehogsem barátkoznak. No de ez nem tartozik a tárgy-

galma és törekvéséről, nem különben jó közgazdasági politikától függ ennek az osztálynak megújodása. Hallottunk azután olyasmiről is, mintha egyedül a közönség felkarolása volna az a mentő szer, melytől az iparos elem jólétének emelését várhatjuk.

Ezek az eszközök mind elengedhetetlenül szükségesek, de csak *együttvéve* célra vezetők. Az iparos becsületes munkát szolgáltat, az állam őt támogatja vállalkozásában és *védi*, a fogyasztó közönség pedig felkarolja. Az ipartestületek zászlajára ennél fogva fel kell esküdni az iparosnak, a fogyasztó közönségnek, de fel kell esküdni a törvényes hatóságnak is. Ebből a hármas törekvésből, melyet az Isten áldása megtermékenyít, származik a siker.

A nyitrai ipartestületnek július hó 8-án felszentelt zászlaja alatt, sikerben gazdagon fejlődjék és viruljon a nyitrai iparos osztály jóléte!

A nyitrai ipartestület ünnepe.

Programmszerűen folyt le a nyitrai ipartestület zászlószentelési ünnepe, melyet érdemileg lapunk más helyén méltatunk.

Az ünnep napján, július 8-án gyönyörű nyári verőfény ragyogott le az ünnepi mezben díszlő városra. A zenés ébresztő hangjai, melyek reggeli 5 órakor harsantak fel az utcákon, már talpon találták a város apraját, nagyját. A pompás időben az ébresztő zene, mint ünnepi tárogatónak a hangja szállott végig a korán felszerkent városban.

Reggeli nyolc órakor az ipartestületi tagok a városháza nagy termében kezdtek gyülekezni, a honnét fehér ruhás bájos sereg, a koszorús lányok kíséretében a zászlóanyáért, *Huszár Istvánné* úrnőért vonultak fel. Szép rendben indult el azután a menet az alsóvárosi plebánia templomba. Elöl a különböző nyitrai egyletek mentek, lengő zászlók alatt.

Az egyletek festői sorát a felszentelendő zászló díszkisérete követte. Fehérruhás apró kis leánykák ékes virágkoszorút vittek, s a templomkövezetére virágszalakat hintettek, hogy virágok között tehesse meg útját az Úr házába

hoz, legfeljebb annyiban, hogy nemcsak pilseni, schvechati, müncheni és nyitrai sör van, hanem mézsör is.

Egyszóval kedélyesen hűsöltek. Oda sompolygott a rövidszőrű Bodri is s nagy élvezettel végignyújtzkodott a hűvös gyöpön. Csak a szemtelen falusi legyek zavarták álmait. Mérgesen kapkodott utánuk.

Epen a hatodik korszó fenekére néztek, midőn nagy lihegve előrohan az András legény azon hirrel, hogy rajoznak a méhek.

Vége szakadt minden politikának, eszmecserének egy csapásra. A váratlan hír hallatára mester uram szivarja tüzes végét dugta a szájába, nagyot köpött utána s elrohant a házba, hogy hevenyében összeszedje a rajfogáshoz szükséges szerszámokat. Az állatorvos is jónak látta, hogy segítségére legyen pajtásának, ha a sörnél megszózott vele az élvezetben, úgy illik, hogy most megossa vele a fáradsalmakat is, annyival is inkább, mert a méhek az ő szaktudományának egy fejezetét képezik, lévén a méhek is tudvalevően szárnyas állatok.

Bodri meg tapasztalván a napi rendnek ilyen rohamos, váratlan megbontását, nem birt tovább nyugodtan maradni, utánuk iramodott,

bevonuló ékes jelvény. A díszkiséretnek legremekesebb és igazán szerencsés ötlettel megvalósított jelensége az a nászünnepi utánpótlás volt, melyben a közönség nem győzött eléggé gyönyörködni.

Deli iparos ifjak karon fogva vezettek be a templomba viruló hajadonokat, kiknek kék öves fehérruhája az élet tavaszának megragadó képét varázsolta a szem elé. Mint mikor a rügyfakasztó napsugár virággal hinté tele a kertet, s a reggeli szellő lengve viszi magával a fehér virágpelyheket, úgy jöttek sorban a szép párok, a fiatalság frissességével és bájjával. Lakodalmakkor így szoktak megjelenni a nyoszolyás lányok, de nincs olyan lakodalmi menet, mely úgy festene, mint ezek a gyermekarcú fiatal párok.

A nászmenetnek ezt az ékes utánpótlást még egy sereg koszorús lány váltotta fel, s azután a gyönyörű fehér selyem zászló következett, melyet szintén koszorús lányok vittek vállukon. A zászló után haladt a zászlóanya, a kit a fehér ruhás leánykák újabb gárdája vett körül.

Az egyházi szertartást *gróf Batthyány Vilmos* segédpüspök úr végezte, a kinek az alvárosi plebánia papsága és mások a központi papságból segédkeztek. A zászló megáldása után a segédpüspök emelkedett szellemű egyházi beszédet mondott, melyben az egyesületi élet jelentőségét kifejtve, rámutatott az Istennel egyesült munka áldásaira és a nyitrai ipartestületnek sikert kívánt nemes törekvéseihez.

Ezután a szegbeverés következett, melyben a vármegye főispánja *Markhot Gyula* is részt vett. Ennek végeztével a menet ugyanolyan sorrendben, a minőben a templomba jött, a városházára vonult, a hol az ipartestület ünnepi díszgyűlést tartott. *Unzeitlik József* elnöki megnyitóját után, *Gyürky Ferenc* v. főjegyző, mint iparhatósági biztos tartalmas ünnepi beszédben máltatta az ipari munka céljainak fontosságát, s kiemelve a nyitrai ipartestületnek ezen a téren szerzett érdemeit, lelkes szavakkal üdvözölte a testületet szép ünnepe alkalmából.

Az iparhatósági biztos beszéde után a zászlóanya átadta a zászlót az ipartestületi elnöknek, aki rövid záróbeszéddel rekesztette be a díszgyűlést. A zeneegylet bandája a városháza előtt rázendített a Hymnusra, melynek dallama mellett az ünneplő közönség magasztos hangulatban oszlott szét.

Délután 1 órakor a Szarvas szálló nagytermében 150 teritékű társas ebéd volt, melyen a város iparosain kívül, a kik közül sokan család-

legény magára vállalta a legterhebb feladatot, hogy meggyőződjék a különös események mibenlétéről.

A perc rövid idő s ezen nyulfarku idő alatt összeszedtek szitát, keztűt, tollseprűt, kaptárt, fűvót, taplót és sok egyéb néven nevezendő szerszámot, melyekkel felszerelve rohamlépésben üldöztek legázolva gabonát, krumplit, babot a vigan zümmögő, muzsikáló rajt.

Elöl rohant az András legény, utána iparkodott a mester, ennek nyomában az állatorvos s utolsó maradt a Bodri kutya. Miudmegannyi fujt, lihegett — Bodri ezenfelül még a nyelvét is kilógatta s bukfeneket hányt a hosszuszárú gabona között. De legyőzött minden akadályt, mert erőt öntött kutyaszívébe azon remény, hogy itt valami rendkívüli látványban lesz része. S tényleg így is volt. A méhraj zúgva, zsongva körülropkodott egy ott a határ mélyén álló magányos kőrtéfat, míg hosszú tanakodás után le nem telepedett egyik kiálló ágas-bogas ágára. Lassan megnyugodott a hazát kereső raj, még csak egy-néhány jóvérű méhecske dongott az erős rajgomolyag körül.

Az expedíció fölhevült tagjai ez alatt pihentek egyet s készenletbe helyezték, összeigazgatták a kellő szerszámot.

Az állatorvos, miut vékonydongájú, cingár

jukkal jelentek meg, nagy számú vendégközönség vett részt. A főhelyen a zászlóanya és az ünnepély díszelnöke *Huszár István* úr ültek. Az első felköszöntőt *Gyürky Ferenc* v. főjegyző mondotta a királyra. Az iparos osztály és az ipartestület nevében *Sáffár József* beszélt. Vázolván a felszentelt zászló beszerzésének előzményeit és annak rendeltetését, osztatlan tetszés között mondott köszönetet a zászlóanyának, a kinek védnöksége alatt az ünnep lefolyt, és mindazoknak, a kik kitartásuk és áldozatkészségükkel az ünnepély sikeréhez hozzájárultak. Sáffár úr szépen átgondolt és előkelő modorral előadott, eszmékben bővelkedő, vallásos és hazafias szellemű beszéde az egész asztaltársaságra rendkívül kellemes benyomást gyakorolt.

Beszéltek még *Faschler Ferenc* polgármester, *Mihálik József*, *Clair Vilmos*, *Deák József*. A pozsonyi vendégeket *Morton József* köszöntötte fel, kiknek nevében *Wolf* a pozsonyi iparkamara elnöke válaszolt. A nagytapolcsányi ipartestület jelen volt tagjait *Guderna Béla* üdvözölte.

Az ünnepélyt délután a zabori Toifel-féle kerthelyiségben rendezett multság, melyen ismét igen nagy számú közönség vett részt, fejezte be. A szép nap sikerében méltán osztozkodhatnak az ipartestületi előjáróság tagjai, de különösen nagy része van benne *Guderna Béla* úrnak, aki fáradságot nem ismerő buzgósággal készítette elő az ipartestületnek ezt az emlékezetes ünnepét.

Antialkoholisták Trencsénmegyében.

Az országos alkoholelles mozgatók és a belügyi kormány szives figyelmébe.

A felvidéki földmivelő nép erkölcsi és vagyoni romlását — mint általában az alsóbb néposztályt — két sarkalatos okra lehet visszavezetni. E két ok: a nép óriási tudatlansága és a *korcsmák*.

Azon nagy horderejű nemzetközi szociális mozgalom, mely antialkoholizmus néven ismeretes s a mely a második népvészedelemmel szemben vesz fel nemes harcot, hála Istennek, végre valahára mintha a felvidékre is kezdene kihatni. Meg a legsötétebb Trencsénmegyében is a hatóságok hivatalosan vesznek róla tudomást s ha zsidó (alias korcsmáros) polgártársaink a hivatalos körök nemes felbuzdulását esetleg el nem fojtják, hatóságainktól e téren sokat várunk.

Csacán egy vonatkozó megyei határozatból kifolyólag f. évi június hó 7-én a járási főszolgabírói hivatalban egy alkoholelles értekezletet

legény magára vállalta a legterhebb feladatot, hogy felmászik a fára s egy erős lökessel a szitába rázza a pihenő rajt.

Mindjárt neki is gyürkőzött. Evet ügyességgel s erőtéljes szeretettel karjai, lábai közé zárta a fatörzsöt, egypár ütemes mászó mozdulattal felkapaszkodott az ágra.

A mester a hosszú póznára madzagolt szitát, az ág alatt tartotta, hogy az adott jelre meg rázott ágról egyenesen a szitába hulljon a méhsereg, András és Bodri műértő szemmel nézték a soha nem látott mutatványt.

S most bekövetkezett a válságos pillanat. Az állatok medikusa oly hallatlan erővel rázta meg az ágot, hogy nemcsak a raj, hanem maga az állatorvos is ágastul lebukott.

S ekkor kezdődött a zenebona, a pokoli zűrzavar. A méhek fölriasztva e kegyetlen bánásmódtól boszut lihegték. Iszonyú zümmögés, zsongás között nekimentek a rajfogóknak. Nem használt arcszita, keztű, ruha, hiába való volt minden tapló és szivarfüst. Sikoltozás, hadonázás, hempergés a földön járta s hozzájárult még az ártatlan Bodrinak siralmas vonítása, prüszkölése, midőn egymásután megtapasztalta a fullánk szúrások sajnó fájdalmát.

Ilyen körülmények között semmi sem ter-

tartottak Liha László főszolgabíró elnöklete alatt, a melyen a járás több lelkésze is részt vett. Az anti-alkoholizmus tárgyalása során szóba került a Kiszucákon oly nagy mértékben pusztító iszákosság és azon partikuláris intézkedések, a melyek a csacai járásban e veszedelem megfékezésére és a korcsmák megrendszabályozására különösen alkalmasak és eredményesek lennének. Mint halljuk, különös súlyt fognak helyezni a serdületlen ifjuságnak a korcsmáktól való szigorú távoltartására és arra, hogy az összes korcsmák szombat estétől hétfő reggelig általában zárva lennének. Ez üdvös intézkedések minden bizonynyal már magukban véve is általános tetszessel fognak találkozni nemcsak a népbárátok között, hanem magának a népnek körében is.

Alig hogy ennek híre szivárgott, az emberek nem győzik eléggé óhajtani és magasztalni a tervbe vett új intézkedés bölcsességét. Éppen azért nem lehet helyeselni némely irányadó embernek abbéli indítványát, hogy a tervezett záróra megtöressék oly módon, hogy vasárnap délután a korcsmák 2—3 órára mégis megnyitassanak azon a címen, mert hogy ilyen radikális minden átmenet nélkül új rendet nem lehet egyszerre kívánni. Azt hisszük, hogy e tekintetben fölösleges minden aggodalom. A hétnek többi hat napja a sima átmenet címén a nép és a korcsmárosok gyengeségeinek respectálása tekintetben teljesen elegendő s a nép az esetleges szükségleteit szombaton is idejekorán előre beszerezheti. Nem is említve azt az elsősorban hangsúlyozandó szempontot, hogy a fenti intézkedés a vasárnapi erkölcsös megszentelésének, valamint a vasárnapi munkaszünet és a közrend követelményeinek szempontjából is a legjobban megfelelne. Egyébként az új intézkedések előkészítésére egy bizottságot küldtek ki, melyben egyházi férfiak is vannak.

Hasonló irányu és tárgyú értekezletek voltak június hó folyamán Kiszucauhelyen, Zsolnán, Vágbesztercén s Trencsénmegye egyéb járaisaiban is. A trencsénmegyei alkoholelles mozgalmak közgazgatási intézői és hivatalos valamint nem hivatalos körei ne vegyék zokon tőlünk, ha ez alkalommal egy főbenjáró dologra bátorokunk felhívni a becses figyelmüket.

A míg a kiküldött bizottságok az új intézkedéseket előkészítik és a hatóságok azokat szokott lassúságukkal nyélbe ütik, addig még sok víz folyik le a Kiszucán, sok szesz az emberek torkán. És eluszik nem csekély vagyon.

A közigazgatási hatóságok, ha hivatásukat lelkiismeretesen veszik és a bajon segíteni kö-

moly a szándékuk, az iszákosság meggátlása körül addig is igen sok és üdvös dolgot művelhetnek. Csak pontosan és energikusan hajtsák végre a korcsmákra, korcsmárosokra és a részeg emberekre vonatkozólag eddig hozott s érvényben lévő törvényeket és szabályrendeleteket s akkor az új alkoholelles felbuzdulásra váró java munkát máris elvégezték. Mert véleményünk szerint itt elsősorban nem új intézkedések behozatalával, hanem a már fennálló törvényes rendelkezéseknek becsületes és szigorú végrehajtásával kellene kiindulni a bizottság működésének, mert sajnos a rendeletek végrehajtva eddig absolute seholy sincsenek. Vegyünk csak például néhányat.

1. Itt van mindjárt a *kihágásokról szóló büntetőtörvénykönyv* (1879. évi XL. t.-cikk) 84. és 85. §-a, a mely 50 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel rendeli büntetni azt, a ki nyilvános helyen botránnyal okozó részeg állapotban jelenik meg; 100 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel azt a korcsmáros, a ki részeg embernek még szeszest italt ad. Ugyanannyival büntetendő az is, a ki más korcsmában, vendéglőben, utcán vagy más nyilvános helyen szándékosan lerészegít. Ezen pénzbüntetés 200 koronáig emelhető, ha a kihágás a 14-ik élet évét még be nem töltött kiskorú ellen követtetett el. A korcsmáros pedig kétszeri visszaesés esetében 3 hónaptól 1 évig terjedhető időtartamra még üzlete folytatásától is eltiltható.

2. Itt van az uzoráról és káros hitelügyeletről szóló 1883. évi XX. t.-cikknek különösen 22. §-a, a mely a *korcsmai hitel korlátozásáról* rendelkezik. Az ezen törvényben nyert felhatalmazás alapján Trencsénvármegye közönsége még 1883. évi május hó 18-án tartott közgyűléséből 52/6906. sz. alatt kibocsátott szabályrendeletben a korcsmai hitel nagyságát Trencsén vármegye területére 3 frtban állapította meg. Ezen törvény és illetve szabályrendelet szerint tehát Trencsénmegyében a vendéglőkben, korcsmákban és más italmérési helyiségekben — ide értve azon kereskedéseket is, a melyek a szeszest italoknak kicsiben való elárúsítására joggal bírnak — kiszolgáltattott szeszest italok ára iránti követelések fejében a bíróság per esetére a vendéglősnek vagy korcsmárosnak csak 3 frtot ítélt meg s ha a korcsmáros valakinek szeszest italokért ennél többet hitelezett, az bizony „perdű, jak Barényiho kufér.” A három forintot felüli korcsmai követelését keresheti a holdnál.

Ugyanezen törvény már hivatkozott 22. §-a értelmében Trencsén megyében 3 frtnál magasabb összeg sem az adósnak, sem jogutódjának követelésébe be nem számítható. Vagyis ha véletlenül

a korcsmai adósnak volna valami követelése a korcsmárossal szemben, a korcsmáros pl. kölcsönös elszámolás és kiegyenlítés alkalmával az adósnak vagy jogutódjának korcsmai tartozás címen 3 frtnál többet le nem vonhat abból a követelésből, a mely a korcsmai adósnak vagy jogutódjának a korcsmárostól járna.

Ugyanezen idézett törvény szakasz kimondja azt is, hogy bírói határozattal megállapított követelés kiegyenlítése előtt újabb hitelezésnek helye nem lehet. Miután pedig a korcsmárosok a korcsmai hitelt korlátozó törvény kijátszása körül köztapasztalat szerint igen ravaszok szoktak lenni és a törvényesnél nagyobb korcsmai követelésüket mindenféle szerződések és a felektől kieroszakolt szinlelt ügyletek alakjába szokták burkolni (pl. kötelezvényt állíttatnak ki maguknak „készpénz kölcsön, élelmi cikkek hátralékos vételára” s más efféle fiktív jogcím megjelölésével.) — ugyanazon törvény 23. §-a kimondja, hogy a korcsmai hitelezések biztosítására kötött zálog és kezességi szerződések semmiek, a 24. §-a szerint pedig a ki a törvény határozatainak kijátszása céljából valamely szinlelt ügylet vagy váltó, vagy más kötelező irat alakját használja fel, 30 napig terjedhető elzárással és 200 frtig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő. Hogy pedig ilyen ügyekben a pártatlan bíraskodás is biztosítva legyen, a törvény a bíraskodást e kihágás felett a kir. járásbírók körébe utalja.

A törvény gondoskodik továbbá arról is, hogy a nép ezen a létérdekeire és a korcsmárosok karmaival szemben való védekezésére nézve oly fontos törvényszakaszokat alaposan megismerje és megtanulja, épen azért előírja, hogy a vonatkozó fejezet szövege minden községben évenként szokott módon kihirdetendő és minden italmérési helyiségben, a vendégek által könnyen látható helyen, magyarul és a nép nyelvén kifüggesztendő és olvasható állapotban tartandó. Azon korcsmáros, vendéglős vagy italmérő, ki ezen §. rendelkezését nem teljesíti, az illetékes közigazgatási hatóság által a községi szegényalap javára 50 frtig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

3. Itt van Trencsén vármegyének az iszákosság meggátlása érdekében kiadott 1885. évi 232/18069 kgy. számú fontos *határozata*, melyben a megye végrehajtó közegéi szigoruan utasítatnak: hogy a korcsmák s egyéb közmulatóhelyeket szigoruan ellenőrizzék; a korcsmai hitel korlátozását, a zárórák szoros betartását szabályozó s egyéb rendőri intézkedéseket tartalmazó rendeletek s a kihágási büntetőtörvénykönyv 84. és 85. §§-a kivétel nélküli alkalmazása körül szigoruan járjanak el, zene és táncmulatságokat csak ritkán s csak is rendőri közeg felügyelete alatt engedélyezzenek. Hogy a községi elüljárók és rendőri közegek az iszákosság egyénekét minden adott esetben illetékes hatóságuknál megfenyítés végett *különös* felelősség terhe alatt feljelentsék.

4. Itt van a korcsmákról, sörházakról és pálinkamérésekről 1903. évben okt. 7-én alkotott s egy hasonló tárgyú régi szabályrendeletet módosító 277/11,727. közgy. számú új megyei *szabályrendelet*, melyet a belügyminister 1904. ápril 17-én erősített meg s a mely szintén a nép iszákossági hajlamának csökkentésére és az alkoholizmus továbbterjedésének a megszüntetésére van irányozva. E szabályrendelet szerint korcsmák, pálinkamérések templomoktól, iskoláktól legalább 100 méter távolságban kell, hogy legyenek; — istentiszteletek és körmenetek alkalmával a templomok közelében lévő korcsmák az istentisztelet ideje alatt zárva tartandók; — pálinkamérések zárórája esti 10 órában van megállapítva stb. Sanctio pedig: 100 kor. pénzbüntetés.

5. Itt van továbbá a korcsmák rendőri és orvosrendőri felügyelete tárgyában 1899. évi december 2-án kibocsátott 78,543. sz. *belügyminiszteri körrendelet*, nemkülönben a 21534/1904. sz. belügyminiszteri körrendelet, mely utóbbinak érdekesebb része úgy hangzik, hogy mivel a bel-

mészetesebb, mint hogy mindannyian odahagyva minden szerszámot eszeveszett futásnak eredtek. Bomlott rendekben rohantak hazafelé s a röpke méhek híven követték tüskön-bokron át.

A mezőn dolgozó népség e szokatlan jelenet láttára összecsapta kezét s ijeszto hangon sugdosta egymásnak: „Szent Isten! a mester ur megbolondult. Tisztára vesztette az eszt, hogy így födetlen fővel keresztül-kasul száguldozik a határban.”

Igaz is. Kevés hiba volt, hogy ebbe az örületes hajszába bele nem bolondultak. Az állat-orvos arca olyan narancs formájúvá változott, hogy élvezet volt rá nézni. Szeme-szája dagadt ábrázatától nem is látszott. Hát még a mester uram! Az ugyan remekül meg volt szerkesztve. Épen az orrahegyét érte egy méhszurás s ennek következtében mélyen tisztelt orra rövid idő alatt olyan nagyra gyarapodott, mint a nedves meleg időben jól megtermett uborka, azon különbséggel, hogy ez rendszerint zöld, az meg piros maradt. A megfeszült bőr majd megpattant rajta. Csillogott akárcsak a legfinomabb táblaolajjal bekente volna.

S így rettenetesen elcsúfítva került haza. Elképzelhetni kedves élete párjának lelki állapotát, midőn egyetlen urat ilyen desperátus ábrázattal meglátta.

András is részesült bőven e jóban, de kijutott belőle a szegény Bodrinak is. Ez belejutott a hinárba, mint Pilátus a krédóba. Négy napig nem mutatkozott, ott hevert valahol az árnyas bokrok tövében s átkozta a pillanatot, melyben rászánta magát, hogy megnézi egyszer a híres rajfogást. Midőn az első fájdalmak csillapultával farkcsóválva, kiéhezve megjelent a házban, nem ismert rá senki. Teljesen formáját vesztette, csak az az egy vigasztalhatta, hogy nemcsak ő, hanem az ura is valóságos ijeszto.

A városi közönség azt hiszi, hogy a méh virágról-virágra száll, összegyűjti a mézet s odahozza készen gazdája tálára, vagy tányérjára — pedig hát e tragikus esetből is látszik, hogy sokszor keserű perceket okoz az édes méz, melyet kicsinyeik oly jóleső élvezettel majszolnak.

Tanácsolom is óvakodjanak a méhektől, mert nemcsak mézők, de fullánkjuk is van.

En már szakítottam velök.

Sziporka.

Bíró (a károsulthoz): Mennyire becsüli ön az öntől ellopott pár csizmát?

Károsult: Mikor új volt adtam érte 10 frtot, azóta kétszer talpaltattam egyenkint 1 frt 20 krajcár, és egyszer fejettem az 4 forint, összesen tehát 16 frt 40 krajcár.

ügyminiszter a hozzáérkezett jelentésekből arról értesül, hogy az előbbi rendeletben foglalt azon rendőri rendelkezés, mely szerint istentiszteletek és körmenetek alkalmával a templomok közelében, illetve a körmenetek elvonulása helyén lévő korcsmák és palinkamérések az istentiszteletek és körmenetek alatt zárva tartandók, kellően végrehajtva nincs, illetőleg kellően nem ellenőriztetik, minthogy továbbá „közérkölciségi szempontból — ugymond a belügyminiszter — kiváló sulyt fektetnek arra, hogy ezen rendőri tilalom a legnagyobb szigorral végrehajtsák, felhívom (t. i. az alispánt), hogy a vezetése alatt álló vármegye területén lévő rendőrhatalóságok figyelmét ezen rendőri tilalomra ismételtén és a legnagyobb nyomatékkal hívja fel s azokat egyuttal annak felelősség terhe alatti szigorú végrehajtására és legéberebb ellenőrzésre utasítsa”. (Folytatjuk.)

Iskolai értesítők.

Jún. 29-én találkozom egy ismerősömmel az utcán és nagy bosszusan azt mondja: „Nincs a világon igazságtalanabb intézet, mint u. n. nyitrai iskola, ott a személy válogatás nagyon divik”. Próbáltam kimagyarázni állításainak helytelen ségét, és föltevésének alaptalanságait, de haragos emberrel lévén dolgom, célokat el nem értem. Azért hozom fel ezeket, mert ha valami baj van a gyermek tanulmányai és fegyelmi ügyei körül, az a szülői szeretet sohasem hibáztatja gyermeket, hanem mindig a tanerőkben van a hiba, pedig az iskolában mindig előszeretettel találkozunk ismerjük el a hibát, a mely a gyermekben is van.

A kritikuskak nem a szülők szemüvegén szabad bíráltnia, hanem fölül kell emelkednie minden mellekérdéken, észre kell vennie nemcsak a jót, hanem a hibákra is kell figyelmeztetni, mert több szem többet lát, és minden emberben van többé-kevésbé, hogy a maga körét szeretné föl emelni mások rovására. Igaz, hogy az igazság kimondása és megnevezése nem hat kellemesen, de ha jó indulattal van megírva, miért kellene haragudni, hisz emberek vagyunk, hibáink tudatában tévedésünket be kell ismernünk. Igen helyesen ír kollégánk a Ny. F. H. mult számában.

„Reméljük, hogy azért, mert az ifjuság nevelésének érdekében szót merünk emelni, nem fognak reánk haragudni egyesek. Nyitrán ugyanis már odáig jutottunk a hírlapiradalommal, hogy minden ténynek pusztá regisztrálását személyeskedésnek veszik. Ha az ember megírja, hogy ez vagy amaz a dolog helytelen és ha olyankor egyik vagy másik név említése elkerülhetetlen, akkor nem elég, hogy az illető név tulajdonosa apprehendál, hanem annak egész családja, minden rokona és ismerőse bojkottálni szeretné azt a szegény hírlapíró és ha tőle tellenek, talán a szi-bériai ólombányákba is száműznék.

Nagyon is igaz van kollégáknak, tapasztaljuk igen gyakran, de ez csak acéoz bennünket, hogy az igazságért tovább is küzdjünk. Előttek fektessük a helybeli és több vidéki intézet értesítői, alig ismerem a sok ezer gyermekből egy kettőt, ez megkönnyíti subjectív érzelmeim elfojtását s elősegíti tárgyilagos bírálatomat.

1. Itt van a nyitrai róm. kath. főgymnasium értesítője. Bevezető értekezése nem az iskolai életből van merítve, hanem tágabb keretekben mozog, előadja a Nyitramegyei Múzeum keletkezésének történetét, mely múzeum tudvalegőleg a gymnasium épületében van elhelyezve. Az intézet egyletei között kiváló helyet foglal el a Szent-Ágoston egylet, melynek 103 alapító és 234 rendes tagja van, s csak így lehetséges, hogy az egylet 292 tanuló segélyezhetett 2469 könyvvel. Örömmel olvassuk a Mária-congregáció megalakulását, mely Német István és Sarmaságh Géza tanárok érdeme, tagjainak száma 75, a Dugonics önképzőkör és az énekiskola hivatásuk magaslatán állanak. Talán nincs oly intézete az országnak, hogy az ifjuság oly hathatós anyagi segélyben részesülne, mint Nyitrán. A püspöki és káptalani ösztöndíjak 5955 korona értéke mellett a megyeieké csak 62 korona, a magán ösztöndíjak majdnem mind papi alapítványok, melyek évi kamata 2131 korona. A segélyezés-eknél ismét csak a püspökség vezet 2021 koronával, a menházban nyert 40 tanuló élelmezése, melyet Bende Imre püspök úr fizet, 8640 koronát tesz ki évenként, a nagyobb papnövelde, egyes kanonoki házak, a szent ferencrendi és szent Vince zárdák élelmeznek 12 tanuló, Lakits István és Miklóssy Arthur urak 1—1 tanulóknak adnak élelmezést. Az intézet

tanulóinak létszáma 508, vallásra nézve 341 róm. kath és 106 zsidó, ami a lakosság számarányához képest nagy százalék. A mi a figyelmet illeti igazgatói megrovásban részesült 7, tanári kari megrovásban 4, csendesen eltávolított 2. A tanulásban tett előmenetel elég gyöngye, megbukott 101 tanuló, azaz 20 %, elégséges 239, jó 82, jeles csak 40 tanuló. A jövő tanévről és a convictusról szóló értesítés zárják be az iskolai jelentést.

2. Nyitra város második középiskolája a nyitrai róm. kath. felsőleányiskola, melynek 96 oldalra terjedő értesítőjét az intézet jelenleg ideiglenes igazgatójának dr. Bezák Istvánnak a volt igazgatóról szóló meglehangú méltatása vezet be. Az első oldalon van dr. Dudek János jól sikerült fényképe, aki Zongor József első igazgató és az intézet alapítója mellett elévülhetlen érdemeket szerzett a felső leányiskola körül. „A leánynevelés hajdan és most” c. értekezés sok buzgósággal, jóakarattal igyekezett és tüzzel van megírva, ez a lelkesedés okozta, hogy a szerző néha eltér a tárgytól. Bővebb méltatása szaklapokra való, 15 tagból álló tanári karában, kinek-kinek egy kivételével képesítője van. Az értesítő 36. oldalán a hittanarról írt ezen szavak: „...hibákról, amelyeket csak ő tudhat megszüntetni és az erény útján is egyedül ő adhat helyes irányítást a leányifjuságnak” minden tanári karra, de különösen irgalmas nővérekre kicsit sértőleg hangzanak, hisz minden valamire való nevelőnek arra kell törekednie hogy növendékét vallásérkölcösen nevelje, és ebben utbaigazítást is kell adnia. Együttessen, összhangzóan kell nevelni, mindenki a maga körében, akkor célt érünk. Az internatusnak volt 59 növendéke, a Mária-congregációnak 55, mint újdonság szerepel ez a kijelentés „abba (congregatio) csak felsőbb leányiskolai növendékek vétetnek fel”, eddig más szegényebb sorsú leánykák is foglalhattak helyet a congregatio-ban, ez a legújabb keletű kizárás sem socialis, de kivált keresztény szempontból helytelen, a kereszténység a lelket nézi, s nem a vagyoni állást, ez a congregatio helyes értelmezése. Az önképzőkör és az énekkar a megszokott mederben haladtak.

Mi sem jellemzi jobban a nagy közönség közönyösségét, hogy az ifjusági segélyző alapra csak 202 kor. 40 fill. gyűlt egybe, s az is legnagyobb részt, a papság köréből, ezt mondhatjuk a tandíjmentességre, e célra Vagner József prael. kanonok úr 1000 koronát adományozott, a jutalmakban ismét csak az ismert nevekkel találkozunk. Az intézetnek volt 215 tanulója, 204 rk., 1 gör. kath., 2 ev. ref. és 8 izraelita, akik csak V. és VI. osztályba járnak. A taneredmény jónak mondható csak 15 elégtelen van, ellenben kitűnő 29. Érdekes a szülők szempontjából, hogy a V. és K. miniszter 15460/1906. számú rendelete folytán a VI. felsőleányiskolát végzett növendék a képezésben csak nyilvános rendes tanuló lehet, de előbb külömbözeti vizsgát kell tenni. Egy fontos momentum az értesítő utolsó 4 sora, hogy a jövő évben az V. és VI. osztályban elegendő számú jelentkező részére latin kurzust fognak tartani. Idealfilozofus.

Ujdonságok.

Egyházi hírek. Szabó János, egri újmisé, városunk szülötte segédlelkészi minőségben Mátraballára disponáltatott. — Brühl József, esztergomi t. kanonokot jul. 12-én iktatták be a főszékesegyházban. — Helyettes plébánosok lettek: Benes Márton lédeci káplán Berencsujfalun, Hózsik Imre stomfai káplán Nagy-Szenkivcen, Zachar Ádám, újmisé káplánnak küldetett Lédecre.

Személyi hírek. Dr. Dudek János, egyetemi tanár Balatonfüredre, Lonszky Gyula turzófalvi plébános Gleichenbergbe, Zatkovics Károly zsámbokréthy plébános Bad Hall-ba utazott. — Aranyossy József, honvédplébános, soproni katonai főrealiskolai tanár, Rebay László közös pénzügyminiszteri tisztviselő hosszabb tartózkodásra Nyitrára érkeztek.

Áthelyezés. Schaller Flóris, torontalmegyei kir. segédtanfelügyelő, a ki nemrégiben Nyitrán is működött, a békésvármegyei kir. tanfelügyelőséghez helyeztetett át.

Halálozás. Özv. Gáspár Lajosné szül. Csizmazia Irma urnó, Dr. Gáspár Lajos vágselyei járásbíró édes anyja, és néhai Gáspár Lajos nyitrai ügyvéd özvegye élete 61. évében jul. 11-én Nyitrán váratlanul elhunyt. — Béke poraira!

Kanonoki installáció. F. hó 11-én Szlanyinka Mihály rovnei esperes-plébánost és Dr. Tóth János szentszéki ülnök, theologiai tanárt iktatták be új tisztükbe. E napon a szokott-nál többen jöttek el a székesegyházba, hogy a szép beigtató szertartáson résztvegyenek. A hitvallás letétele a székesegyház sekrestyéjében volt, mely után harsona zúgás között vonult föl a káptalan a szentélybe, a hol Belák József sekrestye igazgató a magyar, Prihoda Lajos székesegyházi succentor a latin nyelvű okmányokat olvasták föl. Erre Vagner József praelatus-kanonok a vörös színű kanonoki főveg átadása és a stallumba való bevezetés által beigtatta hivatalukba. Erre a chóruson felhangzott a hála adó „Te Deum”, mire az ünnepély véget ért. A két új tb. kanonok a püspök urnál, valamint a káptalan tagjainál azután tisztelegtek.

Közöshadseregbeli tisztek Nyitrán. Kedden érkezett Nyitrára Terkulja János altábornagy vezetése alatt főrangú tisztekből álló társaság harcászati problémák megoldása végett. A társaság tagjai voltak a komáromi hadosztályhoz tartozó összes tábornokok és ezredek. A tiszorak Szeredig vasuton érkeztek onnan pedig úrháton Nyitrára. Feladatuk megoldásával hasonló módon távoztak.

Uj telefon-előfizető. Dr. Bienenstock Ignác, a kerületi betegsegélyző-egylet orvosa belépett a nyitrai telefon-előfizetők közé; 111.

Feloszlott egyesület. A nyitrai kereskedő ifjak egyesülete támogatás híján feloszlott. A kinek valami követelése van, jelentkezzék Gruber Gyula volt egyleti pénztárnoknál.

Tandíjmentesség. A Szántó-féle nyilv. polgári iskolánál több tandíjmentes hely jött üresedésbe. Ez iránti folyamodványok legkésőbb augusztus hó 15-ig Nyitraváros tek. Tanácsához intézendők.

Kollonics mondása. Vranesits Gyula, érsekújvári főgym. tanár az utóbbi időben sokat írt az „É. és V.” c. lapban, a melyekben az újvári Kath. Kör ügyeiről beszélt, ezekre megfelelő neki a K. M. Alföld. A lap mult számában nemzeti nevelésről így beszél: A nemzeti nevelésben nincs felekezeti külömbőség, ezt csak a felekezettek közt békétlenséget szítók állítják, kik tévtanai hirdetésével és fanatizáló ördögűzésükben nem a magyar nemzeti állam egységes szervezését és kiépítését óhajtják, hanem annak felekezetekre való szétosztását, vagy a felekezettek megszüntetésével csak egy vallásnak jogosultságát ismerik el. A vallás örve alatt aztán Kollonicsként írják zászlójukra: „Magyarországot először katolikussá és másodsor koldussá, azután szláv állammá kell tenni”, mely szolgálalkü hűbérese legyen a nemzetünket évszázadok óta gyűlölő és megtörni vágyó ellenségeinknek. A tudós tanár úr Kollonicsot idézi, és azt is rosszul, mert Kollonics állítólag így mondta volna „Faciam Hungariam captivam, postea mendicam, deinde catholicam”, Dr. Karácsonyi János, akadémiai r. tag, korunk legképzettebb történésze e mende-mondát még a 90-es évek elején megcáfolta, az egykorú Brenner Antal szepesi prépost 1739-ben megjelent *Histoire des Révolutions de Hongrie* c. műve Tóth Béla szerint is, „nem egészen elfogulatlan”, Kossuth Lajos szerint (Irataim az emigrációból II. k. 248 l.) e mondás I. Lipót jelszava volt. Tudós tanár uraktól akik kath. intézetekben, mint az újvári gymnasium kath. pénzen kath. ifjakat nevelnek legalább annyit elvárhat az iskolát föntartó város, hogy tényeket és nem mende-mondákat terjesszenek — azért bizonyos idézetekkel nagyon is csinyján kell bánni. A gyausítások kora lejárt magát, a protestans meséket senki sem hiszi. Legyünk tárgyilagosok, de ne ferdítsünk. A legújabb kori kutatások sok kételyt eloszlattak, ma már nem lehet állítani, hanem bizonyítani is szükséges. Idézek még egyet Dr. Dudek kritikai tanulmányából, ki alapos munka és sokoldalú kutatás után így ír műve 268-ik lapján: Ezekben kiemeltem . . . hogy az annyiszor leszólt, s hazafiatlannak kiki-

áltott Kollonicsot teljesen megismerhessük, akiről még később is azt a szálló igét eresztették világgá a protestánsok, amit ő sohasem mondott s az előzők szerint nem is mondhatott, hogy: Magyarországot előbb leigazom, aztán koldússá és végre katolikussá teszem."

Gyorsvonal a nyitravölgyi vonalon. F. hó 13-án nagy riadalmat okozott a mi jámbor vicinálisunk. Az aratók éppen javában vágják a rendet, mikor egy örült gyorsvonal vágatott végig az eddig csak kocogó járásra szoktatott sineken. A kévek tótágast állottak bámultokban, „mikor látták“, hogy a nyitrai vonalon óránként 60 kilométer sebességgel száguld egy vonat. — A járókelők az országúton az hitték, hogy az ostendei express Érsekújváron téves váltó folytán valahogy neki szalad a nagysurányi vágányra és most meg sem áll egész Privigyéig. A szokatlan sebességű vonattal kipróbálni akarták a nyitravölgyi vonal alsó részét. Egy vasuti kirendelt cég egy főfelügyelő vezetése mellett megvizsgálta a vonal Ivánka és Érsekújvár közötti részét. A vonal teljesen kiállotta a vizsgát, minden hid, átereszt, szóval minden műtárgy sértetlen maradt. A műszaki bejárásnak az a célja, hogy a vágvölgyi vonalnak teherforgalmát megszabni akarják és egy részét Lipótvárról Nyitrának Érsekújvár felé akarják terelni. Ez esetben, úgy halljuk, nemcsak a teher forgalom megélénkül a nyitrai vonalon, hanem a fővonal rendez személyvonatait — a gyorsvonatok kivételével — is járni fogják az Ujvár—Nyitra—Lipótvár közötti vonalon. A Privigyé felé menő vonatok kiindulási pontja pedig — nem mint eddig — Érsekújvár, hanem Nyitra lesz. A tervezett módosítás, mint lapunknak jelentik, már október 1-ével életbe lép.

Demokrata népgyűlés. A nyitrai szociáldemokrata munkások ma d. u. 3 órakor a marhavásártérre nyilvános népgyűlést tartanak, a melynek tárgya lesz a munkások helyzete és a szervezkedés. A kinek szíve van és helyesen ítéli meg a mai munkásviszonyokat, annak be kell látni, hogy sok helyen a munkások helyzetén segíteni kell. Nyitrán az utóbbi időben sok történet a helyzet javítása körül és minden vonalon a helyzet javul, de egyszerre minden igényt kielégíteni lehetetlen, ahhoz némi időre van szükség. Hogy derék munkásaink szervezkednek, ez kötelességük, de a szervezkedés csak akkor helyes, ha tisztelik mások jogát és meggyőződését. Az értelmes munkás nem ül föl hangzatos szölamoknak, üres frázisoknak, lehetetlen igényeknek, nem ragadtatja el magát, hogy legyalázza azokat, a kik más alapon indulnak, de egy célért küzdenek, ezt követeli a testvériség fogalma. A gyűlésen mint halljuk, megjelennek a keresztény socialista egyesület tagjai, de nem azért, hogy örült dervisekként ordítsanak, mint a demokrata kőművesek megtették a Szigetben a keresztény socialista gyűlésen, hanem hogy meghallgassák a szónokot. Ki lesz a szónok, az nincs jelezve, de valószínűleg a budapesti központ fogja leküldeni. A mennyiben pedig ezek az urak gyakran elvetik a sulykot, fölhevítjük erre a rendőrség figyelmét, nem szabad az eléggé izzó hangulatot még tüzesebbé tenni, mert álligéretekkel, és holmi szelidebb és kevésbé szelid izgatások nagyon is alkalmasak arra, hogy budapesti utcákon lefolyó tüntetések színhelye Nyitra város is legyen. Nem akarjuk, hogy az előttünk eddig ismeretlen szónok úgy járjon, mint Schönher József, akit az ügyészség pörbe fogott, a kir. törvényszék elítélte, és ügye most a kir. táblánál van. Maradjon a szónok a tárgynál, tudósítónk gyorsírói jegyzetei referálni fognak róla. Lehet és kell szervezkedni békében — a nemzeti színű tricolor alatt, osztálygyűlölet és izgatás nélkül.

Sztrájk. Nyitrán és vidékén ezidén kevés a kőművesmunka és sok a munkás; sajnos, hogy ennek következtében a családapáknak fő a fejük,

mi lesz majd telen? A helybeli demokrata kőművesek azonban nem gondolnak a jövővel. kicsiségért mindjárt bérmozgalmat provokálnak. Binetter Fülöp, helybeli építésznel tisztességes keresetük volt, hisz 1 órai minimális bérük 44 fillér; de mint halljuk Kis-Mányán dolgozott egy csoportjuk és egy kéményt nem emeltek fel helyesen, a mit a munkaadó kifogásolt és újraépítését követelte. Erre a kőművesek sztrájkba léptek és értesítették Nyitrán a Fellsner-féle ház mellett dolgozó társaikat, a kik rögtön letették a malteros kanalat s így 68 kőműves bérharcban áll. A sztrájk mint legutolsó eszköz, kétségtelenül jogos fegyver, de ok nélkül, kicsiségért provokálni azt, mindig megboszolja magát. Mint értesülünk, a kért újabb 5 százalékos béremelést Binetter nem hajlandó megadni és máshonnan hozat munkásokat s így a meggondolatlan kőművesek munka nélkül maradnak. Mindenesetre sajnáljuk az esetet, de itt is alighanem „idegen kéz“ működik; tanulság belőle az, nem kell mindenkinek fölülni!

Egy kis helyreigazítás. Csacáról írják lapunknak: A „Ny. Sz.“ utolsó számában „Épülő plébánia“ cím alatt egy közlemény jelent meg, mely egy kis korrekcióra szorul. A tudósítás szerint a csacai róm. kath. hitközség az ujonnan épülő plébániának költségeinek fedezésére — azon kívül, hogy kézi- és igásmunkáját 3000 koronán megváltotta — „lelkésze iránti szeretetből,“ még külön 3000 koronát is megszavazott. A közlemény utolsó tételében tévedés foglaltatik, mely a hitközségben félreértésekre adhatna alkalmat. (Lehet, hogy itt a viszonyokkal nem ismerős szerkesztőnek fogalmazása adhatott okot a tévedésre. A hirt terszűke miatt mi megrövidítettük s így kerülhetett bele a félreértés. Szerk.) A való tényállás az, hogy a lelkész a hiányzó 3000 kor. megszerzése céljából a plébánia javadalmához tartozó egyik kerti telket akarta Braun Márknak eladni. A hitközség, hogy egyrészt a telek ne kerüljön zsidókérezre, másrészt mivel más vevők hiányában megfelelő vételért ez idő szerint amugy sem lehetne elérni, a kérdést a hangadók indítványára úgy döntötte el, hogy a kérdéses 3000 koronát a plébánia részére egyelőre valamely banknál a saját számlájára kölcsönveszi s ezen kölcsöntöke és kamatainak törlesztésére idővel egy más parochiális — a kapellánia előtti — telket fognak a politikai községnek vásártérül eladni. A plébánia tatarozása a kegyúr kötelességeihez tartozván, a hitközség annál kevésbbé lenne hajlandó Hahn kegyuri terheinek egy részét ingyenesen elvállalni, mert a megfelelő jogok gyakorlása, pl. a javadalom betöltése körül a patronus szintén nem szokta a hitközség tagjainak óhaját respektálni. Az egyházközségi képviselő-testület már csak azért sem akarhatta ezen 3000 koronával a hitközség tagjait megterhelni, mert a hitközségi terhek untalan emelése, mint pl. az 1904. évről 1905. évre 50—60%-kal emelt egyházi pótdadó, a hitközségi pénztár bitang-jószág módjára való kezelése stb. a szegény népnél már amugy is nagy reszenszus szűnik s ma a képviselő-testület hangadó embereinek bajos lenne az egyházközség üres zsebére talán még személyes tekintetéből is gavalléroskodni, még ha a plébánia-lak palotaszzerű restaurálásáról is van szó. Az természetesen megint más kérdés, hogy az egyházközség a 3000 korona illetlen engedélyezésével de facto úgy van becsávázva, hogy végeredményben a 3000 koronával mégis csak ő marad a szószban, mert nagy kérdés ám, vajjon mikor és mennyiért veszi meg a politikai község a kapellánia előtti telket és ha megveszi, még nagyobb kérdés, vajjon az egyházmegyei hatóság az adásvételi szerződéshez hozzá fog-e járulni?

Mark Twain a Niagaránál. Az utánozhatatlan nagy amerikai humorista az ő eredeti váratlan fordulataival ért el legnagyobb hatást. Az olvasó szinte megrökönyödik tőle, mikor a legfeszültebb leírásnál egy nem várt következtetésre bukkan, mely úgy hat rá, mintha vizes lepedőt teritenének valakire. Így a Niagara vizesítéshez tett kirándulásánál leírja először a bõmből víztömeget, amint óriási robajjal szakad a feneketlen, soha senki által meg nem mért mélységbe; hogy az indiánok a vizesést „dörgő füst“nek nevezik, amennyiben a feneketlen örvényből állandó pára felleg emelkedik a magasba; a kavargó forgatag iszonyu zaját mérföldekre lehet

hallani, úgy hogy a saját szavát sem érti az ember. Mikor mind ezt leírta élénk színekkel és az olvasó képzelő tehetségét a legfőbb fokra csigázta, így folytatja: „Ekkor megrohantak a parton kóborló indiánok és belelöktek a menydörögve tajtékzó forgatagba, úgy hogy egészen nedves lettem“ (!) Mikor felbukkantam a kavargó örvény a forgatag negyvennégyezer közelbe hozott egy parti bokorhoz, melyet egy hajszálnyi hiányzott hogy negyvennégyezer el nem értem. Végre egy ember lejtött a bokorhoz, pipát dugott a szájába, gyufát gyújtott, de eredménytelenül, mert a szél mindig eloltotta, míg nem valamennyi elfogyott. Ekkor így szólt hozzám, a fuldoklóhoz: — Hallja, nincs egy gyújtója? — Van de a másik mellényemben. Segítsen ki kérem. — A világ minden kincséért sem! — Bocsássa meg egy szegény fuldoklónak szerénytelen kíváncsiságát; magyarázza meg mért nem? — Mert én halottkém vagyok. De azért ne siessen befúlni, én még ráérek egy kis ideig. Szeretném azonban, ha volna egy szál gyújtója. — Cseréljünk helyet; majd én aztán hozok önnek gyújtót. — De ő nem állott rá a cserére, minélfogva elhatároztam, hogy juszt is a másik, a canadai oldalon fogok befúlni, hogy semmi haszna se legyen belőlem. De ebben a szándékomban megakadályozott egy rendőr, aki elfogott és bekísért, mert hogy tilos helyen furdtem, s kiabálásommal közcesend háborítást követtem el. (!)

Apró tanácsok. 1. Ne hagyjuk a lehullott gyümölcsöt a fák alatt. Hát mit tegyünk velük? Semmisítsük meg. Főzzük meg és adjuk a disznóknak. Hát akinek nincs sertése. Vessük a folyóba vagy égezzük el. Ne engedjük a férgeseket kimászni, hogy jövőre seregestől vissza másszanak. 2. Kössünk a gyümölcsfa törzsére szalma-gyűrűket. És pedig mondjuk a fa derekára, mellmagasságban. Miből? Vagy vastag papirosból, vagy szalmából. És hogy? Úgy, hogy a gyűrűnek csak a felső széle legyen megkötve; a férges a gyűrű alá bujnak és ott bebáboznak. Mi pedig a gyűrűket két hetenkint szépen levesszük és elégetjük. Csináljuk ezt késő őszig. Meglátjuk, mily szép lesz az eredmény.

Fadlallah el Hedad ezredes Nyitrán. Érdekes exotikus vendég érkezik holnap, hétfőn délután a 6 és fél órai vonattal Nyitrára. *Fadlallah el Hedad* Mihály ezredes személyében, a nyitrai állami méntelep állományának kiselejtezésére. Az ezredes ur bizonyára az egyetlen arabs származású főtiszt a magyar haderő személyzetében. Származására nézve beirutai (Sír) a Libanon vidékéről. Jelenleg pedig a babilnai állami méntelep parancsnoka, a vaskorona- és a Ferenc József-reng lovagja. Fadlallah ezredes egy arabs lószállítómánnyal került Magyarországra 1867-ben, itt kiművelte magát és az állam szolgálatában kifejtett érdemeiért ezredesi rangra emelték. Mindig a lótenyésztési osztályokban alkalmazták, melyet úgy veleszületett ösztöne, mint időközben szerzett ismeretei folytán virágzásának delelő pontjára juttatott, úgy hogy a párisi világkiállításban négy babilnai mén arany éremmel lón kitüntette, kettő pedig champion volt. Fadlallah a magyar kormány már 30 év óta állandóan küldi Keletre arabs lovak beszerzésére. Így először 1876-ban Konstantinápolyban a Szultán halála után vett 10 drb mént a magyar kincstár számlájára; 1885-ben Lutzenbacher földm. ministeri titkár társaságában járt keleten; 1897-ben ismét megfordult Arabiában, hol a lótenyésztő törzseket felkereste a sivatagban és megvásárolta legjobb lovaikat, úgy hogy Babilnáról joggal mondható hogy leggazdagabb és fajtisztaságra legértékesebb méntelepe egész Európának. Fadlallah ezredes 1901/2, évben szeptembertől egész április haváig a magyar kormány megbízásából 100,000 kor. költséggel beutazta egész Mezopotamiát és Irak-Arabiát Damasusból kiindulva egész Eufrates folyóig 85 nap alatt 3600 kilométert lovagolt, tehát nap-nap után átlag 42 kilométert egy napon. Elettük nem egyszer veszélyben forgott, mert a beduinok szeretik ugyan az aranyat, amit a lovaikért kaptak, de szeretik a

lovat is amit eladtak, ez az mindakettőt egyszerre, úgy hogy a legnagyobb éberségre volt szükség nem egyszer, hogy a puszták fia vissza ne vásárolják azt pénz nélkül, amit már egyszer eladtak.

Elfeledett szobor. A nyitrai új törvényszéki palota előtt állítandó b. Szűz Mária szoborra adakoztak e héten lapunk szerkesztőségében: Malatinszky József nyitrai apátkanonok úr 10 kor., Zsídek Gusztáv Aisó-Hricsó 5 kor. Összesen 15 kor. — Hozzáadva lapunk jul. 8-iki számában kimutatott 2948 kor. 73 fill.-hez, lesz főösszeg 2963 kor. 73 fillér. Isten fizesse meg!

Rákóciért, című 4 felvonásos színművet adták elő a nagytapolcsányi kath. legényegyesület tagjai jul. 8-án. Nem akarunk részletezésbe bocsátkozni, csak annyit jegyzünk meg, hogy ezt a rendkívüli nehéz darabot egyszerű iparos-segédektől nem remelt tökéletességgel játszották. Kellemesen lepődünk meg az ügyes, mondhatnánk művészes kivitelű dekoráción, valamint a szereplők ruházatán és a szép összjátékon. Szinte beleképzeltük magunkat a Rákóci-kor romantikus világába, annyi elevenességgel, frissességgel és rutinnal láttuk az alakításokat. Jó volt valamennyi szereplő játéka, de mégis kiemeljük II. Rákóci Ferenc (Cziglényi István) Vámos Jucika (Miskovics Irma k. a.) Vay Ádám (Fatter Ferenc) Kápolnai János (Koszács Antal) István pap (Veszteniczky István) Gábor vén kuruc (Sipőcz Flóris) Barna Miska (Miskolczy János) Varga Péter (Wunder-Dezső) Pakos Ádám (Jelinek Ferenc) személyesítőit. Csak egy hibát említünk, t. i. kicsi volt a terem, — vagy talán sok volt a közönség — mely utóbbi semmiesetre sem hiba és legalább a vezetőséget fokozottabb munkásságra ösztönzi, hogy e nemes célú egyesület virágzását előmozdítsa. Mint értesülünk a színpadi festést Hollay Ignác készítette teljesen díjtalanul művészi kivitelben, Dvorák pedig a bádogos munkát ingyen csinálta, Irgel Antal fáradhatatlanul dolgozott a színpad felállításánál. Fassel F. József úr a fodrászi munkákat és parókákat teljesen díjtalanul végezte. Így már lehet valami maradandót alkotni, ha az egyesület iparos mester tagjai jó példával áldoznak a közintézmény számára. Meghozza a kamatot idővel, csak a kitartás, türelem. Július 15-én a darabot újból megismétlik. Az előadás kezdete 8 órakor.

Zay-Ugrócz küldöttsége a kultuszminiszternél. Zay-Ugrócz küldöttsége a polgári iskola ügyében f. hó 5-én tisztelgett Apponyi Albert grófnál. A küldöttséget Smialovszky Valér dr. trencsénvármegyei főispán vezette. Szlauka Károly plébános-helyettes volt a küldöttség szónokája, aki előadta az okokat, melyek miatt a szülők bizalma megesappant. „Ide sodorta — ugymond — a többi között a multban egy tan-testület, melynek minden tagja, egy kivételével fegyelmi úton elmozdítottatott,“ majd hivatkozott Zay-Ugrócznak nagy bot- és üveggyári telepei révén sajtóságos amerikai (van ott ugyanis különféle nemzetiség és még különféle vallás) viszonyaira, társadalmi, közmívelődési és faji szempontból fejtegette a középiskolák fentartását. Vé-

gül a miniszter kegyes pártfogását és jóindulatát kérte, mielőtt végleg döntene a polg. isk. megszüntetése és áthelyezése dolgában. A beszéd kíséretében Szántó János községi bíró kérvényt nyújtott át, melyben a gróf Zay Miklós-fele uradalom az iskola teljes kiépítését és felszerelését, valamint a baáni tanulóokra való tekintettel omnibus-járatot ígér Baán és Zay-Ugrócz között. A miniszter a küldöttséget szívesen fogadta és jóakarattal biztositotta. A küldöttség tisztelgett még Morlin osztálytanácsosnál is, a hol az ügyet a főispán ő méltósága fejtegette, előadván és megvilágosítván azt minden oldalról. A küldöttség azután megnézte az országházat, hol éppen Szikcsák olvasta vénasszonyi mondókaikat, a miért elnöki megrovásban részesült. Ugyanaz nap Trencsén város küldöttsége járt Kossuth Ferenc miniszternél Ucsnay polgármester és dr. Lange Kálmán vezetés alatt, alapító-levelet adván át a városban építendő szövő- és fonógyár ügyében.

Nyugtázás. A nagytapolcsányi kath. legényegyesület jún. 3. és 4. előadásán felülfizettek: Dr. Tóth Károly 10 k., Hollady Jenő 9 k., Hetey Péter 3 k., Pokorny János 3 k., Zsák János 3 k., dr. Halakovics Jenő 2 k., Agics Miklós 2 k., Csernoch Adolf 2 k., Zhorella Gyula 1 k., Eugel István 1 k., Spirk 1 k., Hollay Ignác 1 k., — a „Rákóciért“ színelőadás alkalmával felülfizettek: Dr. Kohl Medárd 5 k., Jalsovszky Géza 20 k., Hollady Jenő 9 k., özv. Fülöpp Alajosné 7 k., Miskovics Ferenc 5 k., Blaske 5 k., Schüsler Rezsóné 3 k., Zsák János 2 k., Babik Anna 2 k., Klein A. 1 k., Bartek Lajos 1 k., Pisztli Károly 50 fill., Szlamka Rezső 50 f., Damborszky János 50 f., Vagács János 50 f., Szomolányi Ferenc 40 f. E nemes lelkű jóbarátok kegyes adományaikért fogadják az egyesület halás köszönetét.

Nagy jubileumi ünnepély a Margit-szigeten. Budapestről írja tudósítónk: A budapesti központi katolikus legényegyesület tudvalevőleg augusztusban tartja meg fennállásának ötvenedik évfordulóját három napig tartó országos ünnepség keretében. A jubiláns egyesület a rendkívül nagy számmal jelentkező vendégeinek szórakoztatásáról is gondoskodik, a mennyiben nagyszabású ünnepélyt rendez tiszteletükre a Margitszigeten. A szigetet e célra József főherceg aug. 19-ére átengedte az egyesületnek. A szigeti ünnepélyt este 6 órakor a felső szigeten a fürdő előtt több fővárosi és vidéki dalárda dalos hangversenye vezeti be. Ezután ugyanott tűzijáték lesz. Hogy az ünnepélyen mennel többen részt vehessenek, a szigeti belépő-díjat ez alkalomból nem emelik fel. — Nyitráról is többen fognak részt venni, de nemcsak az ünnepélyeken hanem a rendezendő kiállításon és reméljük, hogy bábrall fognak hazatérni derek ifjaink.

Templomszentelés. F. hó 8-án ment végbe Piliscsabán a róm. kath. plébánia-templom felszentelése. A templom ő fensége József főherceg, mint kegyúr bőkezűsége folytán renováltatott és a hívők buzgó adakozásából kifestetett.

A szentelést dr. Prohászka Ottokár székesfehérvári püspök úr végezte. A szentelés után nagy misét celebrált, mise alatt pedig két prédikációt mondott német és magyar nyelven, a tót híveknek pedig a lazarisita rend itteni főnöke Bátor József beszélt. Mise után a püspök úr meglátogattá az ottani apáca-zárdát s ebéd után a lazarisita rendházat. A püspök úr *automobilon* utazott el, melyet a pilisszántói Orosdy Fülöpné báróné ajánlott fel neki.

Új szárnyvonal. Smialovszky Valér dr. főispán elnökelete alatt f. hó 15-én Tr.-Tepliczen szőkebb körü tanácskozást tartanak az illetékes körök Trencsén-Baán és Zay-Ugrócz között kiépítendő vasuti szárnyvonal tárgyában.

Szociális elvharc folyik most Tardoskeden a Jakabok és a keresztény szocialisták közt. Ama tábornak vezére Beller Antal agitator, emezeké Bányász E. káplán. Mindketten népgyűlést tartottak f. hó 8-án. Litánia után közvetlen a nevezett káplán a főtéren fejtette ki a keresztény szocializmus elveit és nyomtatásban is kiosztotta azokat. (Jun. 4-én a demokratákkal festette le.) Befejezvéen beszédét, elment hallgatóival együtt Beller gyűlésére. Ez közismert szövegeket hangoztatott a nép nyomoruságáról (de arról nem beszélt, hogyan akarnak ők ezen segíteni), szidta a gazdagokat, de a gazdag zsidókról nem beszélt, gyalázta a papokat (pedig ő „jó katolikus“), de ekkor Fridiczky főbíró a körmére koppantott. Volt is hatása beszédének, mert 15-en beiratkoztak hozzá. A másik táborban *csak* 172-en vannak! De még ezt a hatást is meg lehetett volna semmisíteni, ha a főbíró megadta volna a hallgatóknak a hozzászólás jogát. Most tehát ki van bontva két zászló, a kereszté és a veres, a forradalmi zászló. Majd meglátjuk, mennyi hit, mennyi hazafiság van Tardoskeden munkásnépeben, melyiket juttatja diadalra az a nép, a hol a ker. szociális intézmények már 12 év óta virágnak!

Villámcsapás. E hó 5-án delután 4 óra tájt ismét villámcsapás érte a kovarci templomot. Nem gyujtott ugyan, de június 20-ikán sokkal nagyobb kárt okozott a templom földézetén. A torony egyik szöglete mintha le volna fűrészelve. Az alatta levő bádoglemez lehasítva. Nem messze ettől a templom földézete megrongálva nagy darabon. A villám az egész templom földézetén végig futott és a vizet levezető bádogcsövet megrongálva, a sekrestyénél a földbe furódott. Cardeza, ottlakó amerikai többszörös milliomos villámhárítót ígért a toronyra.

Végzetes nagymosás. Zirchich Lajos, csacai szolgabíró családját súlyos csapás érte. Elemér nevű 3 éves fiacskája egy őrizetlen pillanatban játszani ment a folyósóra, a hol épen nagymosáshoz előkészített forró vízzel telt edény állott. A gyermek valahogy kihúzta a kád csapját és a gőzölgő viz kiömlő sugara a fiacskát teljesen leforrázta. Három napi kínos szenvedés után a szegény kis Elinko ártatlan lelke a vasárnapra virradó éjjel elszállt az angyalokhoz.

FERENCZ JÓZSEF KESERŰVIZ

AZ EGYEDÜL ELISMERT KELLEMES IZŰ TERMÉSZETES HASHAJTÓSZER.

Partoljuk a magyar ipart és a magyar kereskedelmet!

A VEREBÉLY GÉZA cég legmodernebb áruháza megnyitásának első napjától kezdve a megbízható magyar ipartermékeket vezette be.

NYITRA, VÁRMEGYE-UTCA 16.

hegyi pamutvásznak, zefirek, zsolnai női posztók és kelmék, ó-budai voálok, batisztok, delének, pécsi keztyűk, Pelikán és Gyukits-féle férfi kalapok, pinkafői pokrócok stb. nagy választékban.

Szigoruan szabott, de határozottan olcsó árak!

Sorozás. Az érsekújvári járásban a (tavalyi) fősorozás f. hó 7, 9 és 10-én lett Nagysurányban megtartva. Az eredmény a következő: I. koroszt. felhiva 323; besorozva 36. II. koroszt. felhiva 166; besorozva 41. III. koroszt. felhiva 90; besorozva 36.

Pöstyén fürdőt a lapunkhoz beküldött és jul. 11-én lezárt névjegyzék szerint ez idén 4425 vendég látogatta.

Vasuti baleset. Trencsénből jelentik, hogy a Zsolnáról reggel 7 óra tizenegy perckor induló személyvonat tizedfél órakor a trencsényi pályaudvaron hibás jelzés következtében nekiment egy tehervonatnak, amelyet éppen akkor állítottak össze. Az összeütközés következtében két vasuti kocsit összetört, s tizenegy ember megsebesült. Két sebesültet, akiknek állapota súlyosabb, a trencsényi kórházban helyezték el.

A háziaszony gondoskodásán mulik a család üdve, boldogsága!

A Kathreiner-féle Kneipp-maláta kávé

Kathreiner előállítási módszere révén kellemes ízű, az egészséget előmozdító és olcsó, ez által a legmegbecsülhetlenebb előnyöket nyújtja minden háztartásnak!

Minden vásárlásnál hangsúlyozzuk kifejezetten a Kathreiner nevet és csak eredeti csomagokat kérjünk Kneipp-páter védjeggyel.

Telefon.

P. G. Budapest. Mi olyan könyvet, melyet nem láttunk, ismertetni képesek nem vagyunk. Szokás szerint először jár a tiszteletpéldány, aztán jön az ismertetés, ha a szerkesztőség jónak találja.

Eladó ház!

Piarista-utca 18-ik szám alatti ház szabad kézből eladó.

Bővebb értesítés nyerhető a Szerkesztőségben.

Alapított 1869-ben.

Nyitrai Népbank mint részvénytársaság

elfogad betéteket a legjutányosabb feltételek mellett, leszámítol váltókat, betéti könyvecskéket; kölcsönöket ad ingatlanokra a legkisebb kamatláb és szabott ügyvédi díjak mellett amortizációra különböző tervekben; előleget ad arany- és ezüstneműekre, sorsjegyek-, részvények- és másnemű értékpapírokra; elad és vesz mindennemű értékpapírt napi árfolyamban; felvilágosítással szolgál és mindennemű megbízást teljesít: bank-, pénz- és biztosítási ügyekről.

Az igazgatóság.

Székháza Városháztér 3. sz.

Tóth Vilmos utcai 30-ik sz.

H Á Z szabad kézből eladó !!

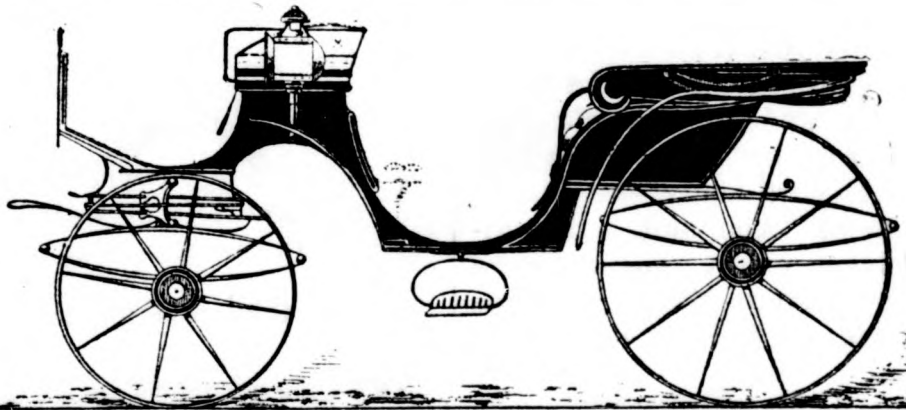
Értekezhetni a tulajdonossal. Mérey.

Üzlet-nyitás.

Van szerencsém becses tudomására hozni, hogy **Nyitrán, Vármegye-utca 2. sz.** alatti (volt „Korona” szálló) házban

kocsigyártó-üzletet

nyitottam. Elvállalok minden e szakmába vágó munkát, ugymint: **kocsik javítását, átalakítását, fényezését és kárpitozását** gyors, pontos és olcsó kivitelben.

Uj kocsikat jutányos árak mellett megrendelés szerint, a legszigorubb kívánalmaknak megfelelőleg készítek. Talán nem sujt a szerénytelenség vádja, ha némi önérzettel hivatkozom arra, hogy ismereteimet Budapesten és külföldön évek hosszú során át szerzett tapasztalatok alapján nyertem. Becses megrendeléseinek reményében vagyok kész szolgálja

Paksa Péter,
kocsigyártó.

FELTÜNŐ UJDONSÁG!

Delice

Minden hirdetés felesleges, a dohányzó egyszer veszi és többé mást nem szíhat.

legjobb valódi francia

SZIVARKAPAPIR ÉS SZIVARKAHÜVELY.

KRONSTEINER KÁROLY Bécs, III./I., Hauptstrasse 120.
Cs. k. oszt. szab. Magy. kir. szab.

Homlokzat-festékek.
Viharmentes. Mészben oldható, épületek mázolására. 49 árnyalatban, kilója 24 fill.-től feljebb.
I kilo elegendő 10 négyszögméternek kétszeri mázolására.

Mosható mázolások.
ugymint zománc, homlokzatfesték, száraz és lapidofesték, pépnemű, 50 árnyalatban, vízben mosható, egyszeri bevonásra fed, színét nem hagyja.
Költségár négyszögméterenkint 5 fill. Meglepő siker.
Kimerítő prospektusok és mintalapok ingyen és bérmentve. 13-15.

**„Tulipán“-üzlet
NYITRÁN.**

Van szerencsém a tisztelt közönséget értesíteni, hogy **Nyitrán, Tóth Vilmos-utca 21. szám alatt**

fűszer-, liszt- és csemege kereskedést

a „Tulipán“-hoz címezve nyitottam.

Sok évi működésem a kereskedés ez ágában és összeköttetésem a belföld első gyáraival, abba a helyzetbe juttattak, hogy t. vevőim minden kívánalmát megfelelően kielégítem.

Midőn kérem a t. közönséget, hogy engem b. rendeléseivel megörvendeztetni kegyeskedjék, biztosítom, hogy legfőbb törekvésemet a belém helyezett bizalom megérdemlésére fogom fordítani.

Nyitra, 1906. május hó.

teljes tisztelettel

Stefkovics Gyula.

9-10

kereskedő.

Pályázati hirdetés.

A nyitrai székesegyházi káptalan gondnoksága alatt álló **néhai Bartakovics Béla egri érsek ur** családi alapítványában egy hely, és pedig a nagyszombati szt. Orsolya szűzről nevezett apáca zárdában mint nevelő intézetben egy az alapító rokonságából leszármazó leány számára üresedésbe jött.

Az ezen alapítvány élvezetét elnyerni óhajtok keresztlevéllel, iskolai, leszármazási és sikeres himlőoltási bizonyítvánnyal felszerelt kérvényüket **folyó év aug. hó 15-ig** tartoznak a nyitrai székeskáptalannak bemutatni.
Nyitra, 1906. évi július hó 6-án.

2-2.

Nyitrai káptalan.

!! Részletfizetésre !!

Órákat

úgyisint

ékszerneműeket

arany és ezüsből 3 koronától felfelé való havi részletfizetés ellenében küld mindenkinek a Mendl-féle óraszálító ház, Bécs, IX./I., Porcellangasse 25. Árjegyzéket postabélyeg előre beküldése mellett mindenki kaphat.

Birtokvételre

kerestetik szép úri lakkal, parkkal és jó erdei vadászattal 80—100,000 korona vételárban.

Ajánlatok **Csarada Aladár** címére Felső-Elefánt (Nyitra m.) küldendők.

Közvetítők kizárva.

Kakao és csokoládé kedvelők figyelmébe:
Hoff János-féle
Kandol-Kakao
a legesekélyebb zsirtartalmu, azért igen könnyen emészthető, soha sem okoz székrekedést, mindazáltal ritka finom íze mellett kiválóan olcsó.
Valódi csakis Hoff János névelés az oroszian-védjeggyel.
Csomagok ¼ kgr. 90 fillér
½ „ 50 „
Mindenütt kapható.

Eladó ház!

A felső-városi (I. ső ker.) Vazuluton, a Prépostság alatti **2 és 4-ik, illetve 4 a. számú Szmida féle házak**, három kerttel, gyönyörű kilátással a „Nyitra völgy“-ére, szabad kézből eladók. Ajánlatok e lap kiadóhivatalába, avagy egyenesen a tulajdonos: Szmida Viktor plebános nevére (Bogács, Borsod megye) intézendők.

WEIGL ANTAL PAPI ÉS POLGÁRI SZABÓ NYITRÁN.

Ajánlja jól berendezett legfinomabb bel- és külföldi szövetekből álló raktárát, — valamint

férfiszabó-műhelyét,

melyben úgy egyházi, mint világi urak számára mindennemű ruhát, ugymint téli és nyári öltözeteket, felöltöket, reverendákat, címédkat, mucetumokat, biretumokat stb. izlésesen és pontosan készít.

Vidéki megrendeléseket pontosan eszközöl.

SZUPERFOSZFÁTOT,

Stassfurti kainitot

szavatolt 12.4% tiszta káli = 23—24% kénsavas káli tartalommal, *** **

Stassfurti kálitrágyasót

szavatolt 40% tiszta káli = 74—76% kénsavas káli tartalommal, *** **

KOVASAVAS KÁLIT (dohánytrágyázásra) továbbá

mindennemű egyéb **műtrágyaféléket**, azonkívül

Rézgálicot (98—99%) elismert kitűnő minőségben legolcsóbban szállit a

„HUNGARIA“ műtrágya, kénsav és vegyi ipar részvénytársaság

Budapest, V. Fürdő-utca 8.